

Conselleria de Sanitat

ORDRE de 8 d'abril de 1999, de la Conselleria de Sanitat, per la qual es desenvolupa la Xarxa Sentinella Sanitària de la Comunitat Valenciana de la Xarxa Valenciana de Vigilància en Salut Pública. [1999/4245]

La realitat dels sistemes d'informació epidemiològica en el nostre medi s'ha diversificat i per això la vigilància de la salut pública requereix que, juntament amb activitats més tradicionals de l'administració sanitària com pot ser la vigilància epidemiològica de les malalties transmissibles mitjançant la declaració obligatòria de malalties, coexistisquen unes altres activitats, d'aparició més recent, que permeten, fins i tot amb l'aplicació de mètodes diferents, ampliar el camp de processos o problemes de salut que són objecte de vigilància o estudi. Entre aquests altres mètodes es compten aquells en què la col·laboració i participació dels proveïdors de la informació sanitària no parteix de l'obligació de notificar o declarar sinó de la participació voluntària. És per això imprescindible que a aquests notificadors se'ls garantisca la utilitat de la informació per al seu treball i per a la vigilància i investigació en salut pública, i concretament l'epidemiològica, perquè seguisquen participant en el sistema.

És en aquest àmbit on s'emmarquen els sistemes sentinella que des de fa ja algun temps han sigut impulsats, desenvolupats i finançats, des de distintes administracions sanitàries autonòmiques, en una aposta de futur que ja comença a donar els seus fruits, i que estan operatius des d'anys abans de la publicació del Reial Decret de creació de la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica en el qual, al remat, apareixen per primera vegada reflectits en una norma, concretament en el capítol III, articles 28 i 29.

D'igual manera aquest concepte està present en el marc normatiu de la Comunitat Valenciana, concretament en el Decret 16/1997, de 28 de gener, del Govern Valencià, pel qual es crea la Xarxa Valenciana de Vigilància en Salut Pública. En aquest decret s'estableix que la Xarxa Sentinella Sanitària de la Comunitat Valenciana és un dels constituents de la Xarxa Valenciana de Vigilància en Salut Pública.

La novetat del sistema, juntament amb l'absència de referents en la norma i la brevetat dels articles que fan referència al sistema tant en la legislació nacional com autonòmica, fa necessari un desplegament normatiu major, mitjançant el qual s'establisquen alguns aspectes bàsics i necessaris per al funcionament correcte de la Xarxa Sentinella Sanitària de la Comunitat Valenciana de manera que no es desaprovechen ni la utilitat d'aquesta ni l'enorme capital humà que hi ha darrere d'aquesta xarxa en la qual s'han implicat, de manera voluntària, molts professionals sanitaris que han estat mantenint-la en funcionament durant alguns anys.

Per això, tenint en compte que la Generalitat Valenciana té assumides les competències d'estudi, vigilància i anàlisi epidemiològica dels processos que incideixen positivament o negativament en la salut humana (Reial Decret 278/1980, de 25 de gener) i que aquesta conselleria té atribuïdes, dins de la comunitat autònoma, aquestes competències,

ORDENE

Article 1

La Xarxa Sentinella Sanitària de la Comunitat Valenciana forma part de la Xarxa Valenciana de Vigilància en Salut Pública segons consta en l'article 9 del Decret 16/1997, de 28 de gener, del Govern Valencià, pel qual es crea la Xarxa Valenciana de Vigilància en Salut Pública.

Article 2

La Xarxa Sentinella Sanitària de la Comunitat Valenciana és un sistema d'informació que permet conèixer les característiques i incidència de determinats problemes de salut, especialment en l'àmbit de l'atenció primària, mitjançant la recollida de la informació oportuna per professionals sanitaris que s'hi afegeixen voluntàriament.

Conselleria de Sanidad

ORDEN de 8 de abril de 1999, de la Conselleria de Sanidad, por la que se desarrolla la Red Centinela Sanitaria de la Comunidad Valenciana de la Red Valenciana de Vigilancia en Salud Pública. [1999/4245]

La realidad de los sistemas de información epidemiológica en nuestro medio se ha diversificado y por ello la vigilancia de la salud pública requiere que junto con actividades más tradicionales de la administración sanitaria, como puede ser la vigilancia epidemiológica de las enfermedades transmisibles mediante la declaración obligatoria de enfermedades, coexistan otras actividades, de desarrollo más reciente, que permitan, incluso con la aplicación de métodos diferentes, ampliar el campo de procesos o problemas de salud que son objeto de vigilancia o estudio. Entre estos otros métodos se cuentan aquellos en los que la colaboración y participación de los proveedores de la información sanitaria no parte de la obligación de notificar o declarar sino de la participación voluntaria. Es por ello imprescindible que a estos notificadores se les garantice la utilidad de la información para su trabajo y para la vigilancia e investigación en salud pública, y concretamente la epidemiológica, para que sigan participando en el sistema.

Es en éste ámbito en el que se enmarcan los sistemas centinelas que desde hace ya algún tiempo han sido impulsados, desarrollados y financiados, desde distintas administraciones sanitarias autonómicas, en una apuesta de futuro que ya empieza a dar sus frutos, estando operativos desde años antes de la publicación del Real Decreto de creación de la Red Nacional de Vigilancia Epidemiológica en el que, al fin, aparecen por primera vez reflejados en una norma, concretamente en su capítulo III, artículos 28 y 29.

De igual forma este concepto está presente en el marco normativo de la Comunidad Valenciana, concretamente en el Decreto 16/1997, de 28 de enero, del Gobierno Valenciano por el que se crea la Red Valenciana de Vigilancia en Salud Pública. En dicho Decreto se establece que la Red Centinela Sanitaria de la Comunidad Valenciana es uno de los constituyentes de la Red Valenciana de Vigilancia en Salud Pública.

Lo novedoso del sistema, junto con la ausencia de referentes en la norma y lo escueto de los artículos que hacen referencia al mismo tanto en la legislación nacional como autonómica hacen necesario un mayor desarrollo normativo, mediante el cual se establezcan algunos aspectos básicos y necesarios para el correcto funcionamiento de la Red Centinela Sanitaria de la Comunidad Valenciana de manera que no se desaprovechen ni la utilidad de la misma ni el enorme capital humano que hay detrás de esta red en la que se han implicado, de forma voluntaria, muchos profesionales sanitarios que la han venido manteniendo en funcionamiento durante varios años.

Por ello, teniendo en cuenta que la Generalitat Valenciana tiene asumidas las competencias de estudio, vigilancia y análisis epidemiológico de los procesos que inciden positivament o negativament en la salut humana (Real Decret 278/1980, de 25 de gener) y que esta Conselleria tiene atribuïdas, dentro de la Comunidad Autónoma, estas competencias,

DISPONGO

Artículo 1

La Red Centinela Sanitaria de la Comunidad Valenciana forma parte de la Red Valenciana de Vigilancia en Salud Pública según consta en el artículo 9 del Decreto 16/1997, de 28 de enero, del Gobierno Valenciano, por el que se crea la Red Valenciana de Vigilancia en Salud Pública.

Artículo 2

La Red Centinela Sanitaria de la Comunidad Valenciana es un sistema de información que permite conocer las características e incidencia de determinados problemas de salud, especialmente en el ámbito de la atención primaria, mediante la recogida de la información oportuna por profesionales sanitarios que se adhieren voluntariamente a ella.

Es tracta d'un sistema que combina tant les finalitats de vigilància com d'estudi i investigació dels diferents problemes de salut objecte de registre.

Article 3

Poden formar part de la Xarxa Sentinella Sanitària:

a) en el seu escaló primari, els professionals sanitaris que treballen fonamentalment en el nivell d'atenció primària: metges generals o de família, pediatres, metges de planificació familiar i personal d'infermeria. Excepcionalment s'hi podran incloure professionals d'altres categories o d'altres nivells assistencials.

b) en el nivell d'àrea de salut s'integraran les unitats d'epidemiologia dels centres de Salut Pública d'àrea

c) en el nivell de Comunitat Autònoma s'integra la Direcció General de Salut Pública a través del Servei d'Epidemiologia.

Article 4

La finalitat de la Xarxa Sentinella Sanitària és la recollida, anàlisi i difusió de la informació sobre problemes de salut concrets en períodes anuals de registre que podran prolongar-se si s'estima necessari. La concreció de quins problemes de salut seran objecte del programa anual de registre de la xarxa sentinella es farà de forma consensuada entre tots els seus integrants.

Article 5

Les funcions de cada un dels integrants seran:

Professionals sanitaris sentinel·les:

a) Participar en la definició dels problemes de salut a registrar en cada programa anual (proposar, si és el cas, problemes de salut per a registre).

b) Notificar setmanalment, o amb la periodicitat que s'acorde, informació sobre els casos que atenguen dels problemes de salut objecte de registre.

c) Participar, si és del seu interès, en l'anàlisi de la informació disponible.

Unitats d'Epidemiologia dels centres de Salut Pública d'àrea:

a) Mantenir la Xarxa Sentinella Sanitària en la seua àrea de salut:

– afegir a la xarxa els professionals necessaris segons la grandària mostral requerida

– mantenir contacte periòdic amb els integrants

– donar d'alta i de baixa els participants.

b) Participar en la definició dels problemes de salut a registrar en cada programa anual (proposar, si és el cas, problemes de salut per a registre).

c) Realitzar l'agregació de la informació notificada pels professionals sanitaris sentinel·les de l'àrea.

d) Remetre la informació agregada de l'àrea, amb periodicitat setmanal, a la Direcció General de Salut Pública.

e) Realitzar anàlisis de la informació disponible de manera periòdica.

Servei d'Epidemiologia de la Direcció General de Salut Pública:

a) Definir la grandària mostral requerida per a la Xarxa Sentinella Sanitària.

b) Mantenir la Xarxa Sentinella Sanitària en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

c) Participar en la definició dels problemes de salut a registrar en cada programa anual (proposar, si fa el cas, problemes de salut per a registre).

d) Analitzar periòdicament la informació rebuda a través de les unitats d'Epidemiologia de les àrees de salut.

e) Elaborar els indicadors de gestió del sistema.

f) Elaborar l'anàlisi de la informació disponible.

g) Efectuar la devolució de la informació a tots els participants en el sistema.

h) Elaborar l'informe amb els resultats del programa anual de registre per a fer-ne una difusió generalitzada.

Se trata de un sistema que combina tanto las finalidades de vigilancia como de estudio e investigación de los diferentes problemas de salud objeto de registro.

Artículo 3

Podrán formar parte de la Red Centinela Sanitaria:

a) en su escalón primario los profesionales sanitarios que desempeñan su labor asistencial fundamentalmente en el nivel de atención primaria: médicos generales o de familia, pediatras, médicos de planificación familiar y personal de enfermería. Excepcionalmente podrán incluirse profesionales de otras categorías o de otros niveles asistenciales.

b) en el nivel de área de salud se integrarán en la misma las unidades de epidemiología de los Centros de Salud Pública de Área.

c) en el nivel de Comunidad Autónoma se integra la Dirección General de Salud Pública a través del Servicio de Epidemiología.

Artículo 4

La finalidad de la Red Centinela Sanitaria es la recogida, análisis y difusión de la información sobre problemas de salud concretos en períodos anuales de registro que podrán prolongarse si se estima necesario. La concreción de qué problemas de salud serán objeto del programa anual de registro de la red centinela se realizará de forma consensuada entre todos los integrantes de la misma.

Artículo 5

Las funciones de cada uno de los integrantes serán:

Profesionales sanitarios centinelas :

a) Participar en la definición de los problemas de salud a registrar en cada programa anual (proponer, en su caso, problemas de salud para registro).

b) Notificar semanalmente, o con la periodicidad que se acuerde, información sobre los casos que atiendan de los problemas de salud objeto de registro.

c) Participar, si es de su interés, en el análisis de la información disponible.

Unidades de Epidemiología de los Centros de Salud Pública de Área:

a) Mantener la Red Centinela Sanitaria en su Área de Salud:

– adherir a la misma a los profesionales necesarios según el tamaño muestral requerido, mantener contacto periódico con los integrantes,

– dar de alta y de baja a los participantes.

b) Participar en la definición de los problemas de salud a registrar en cada programa anual (proponer, en su caso, problemas de salud para registro).

c) Realizar la agregación de la información notificada por los profesionales sanitarios centinelas del área.

d) Remitir la información agregada del área, con periodicidad semanal, a la Dirección General de Salud Pública.

e) Realizar análisis de la información disponible de manera periódica.

Servicio de Epidemiología de la Dirección General de Salud Pública:

a) Definir el tamaño muestral requerido para la Red Centinela Sanitaria.

b) Mantener la Red Centinela Sanitaria en el ámbito de la Comunidad Valenciana.

c) Participar en la definición de los problemas de salud a registrar en cada programa anual (proponer, en su caso, problemas de salud para registro).

d) Analizar periódicamente la información recibida a través de las Unidades de Epidemiología de las Áreas de Salud.

e) Elaborar los indicadores de gestión del sistema

f) Elaborar el análisis de la información disponible.

g) Efectuar la devolución de la información a todos los participantes en el sistema.

h) Elaborar el informe con los resultados del programa anual de registro para su difusión generalizada.

Article 6

Es constituirà una comissió, els integrants de la qual seran designats pel director general de Salut Pública entre els participants en tots els nivells, que vetlarà pel bon funcionament de la Xarxa Sentinella Sanitària, atenent principalment el compliment dels principis de flexibilitat, coordinació i participació necessaris en aquest tipus de sistemes.

Article 7

Als professionals sanitaris sentinelles participants durant més de la meitat del període anual de registre els serà reconeguda la seua labor voluntària mitjançant un certificat expedit pel director general de Salut Pública en el qual es farà constar la seua participació en el sistema.

Article 8

Els professionals sanitaris sentinelles participants disposaran, anualment, d'un dia d'assumptes propis addicional en reconeixement a la labor que fan voluntàriament. Per poder gaudir del dia hauran d'estar en possessió del certificat que s'esmenta en l'article 7.

Article 9

D'acord amb el que disposa l'article 29 del Reial Decret pel qual es crea la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica, la Xarxa Sentinella Sanitària de la Comunitat Valenciana atendrà les demandes d'informació puntual que realitze la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica.

Article 10

Es procurarà que la informació siga recollida habitualment de manera que no figuren dades de caràcter personal, és a dir, qualsevol informació concernent a persones físiques identificades o identificables. Quan siga necessari fer la recollida de dades de caràcter personal, en virtut dels fins establits, es farà d'acord amb el que estableixen els articles 8.1 i 23 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat.

Article 11

En tots els nivells de funcionament de la Xarxa Sentinella Sanitària s'adoptaran les mesures necessàries per tal de garantir la seguretat de les dades; totes aquelles persones que en virtut de les seues competències hi tinguen accés queden sotmesos al deure de confidencialitat.

Article 12

Els titulars de dades personals tractats en virtut de la present disposició exerciran els seus drets d'acord amb el que estableixen en el títol II de la Llei Orgànica 5/1992, de 19 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de dades de caràcter personal, així com en l'article 10 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

La Direcció General de Salut Pública queda facultada per a dictar totes les normes que siguen necessàries per tal de desplegar i posar en execució aquesta disposició.

Segona

Aquesta ordre entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 8 d'abril de 1999

El conseller de Sanitat,
JOAQUÍN FARNÓS GAUCHÍA

Artículo 6

Se constituirà una Comisión, cuyos integrantes serán designados por el director general de Salud Pública de entre los participantes en todos los niveles, que velará por el buen funcionamiento de la Red Centinela Sanitaria, atendiendo principalmente a que se observen los principios de flexibilidad, coordinación y participación necesarios en este tipo de sistemas.

Artículo 7

A los profesionales sanitarios centinelas participantes durante más de la mitad del período anual de registro les será reconocida su labor voluntaria mediante un certificado expedido por el director general de Salud Pública en el que se hará constar su participación en el sistema.

Artículo 8

Los profesionales sanitarios centinelas participantes dispondrán, anualmente, de un día de asuntos propios adicional en reconocimiento a la labor desarrollada voluntariamente. Para poder disfrutar del mismo deberán estar en posesión del certificado mencionado en el artículo 7.

Artículo 9

De acuerdo con lo dispuesto en el artículo 29 del Real Decreto por el que se crea la Red Nacional de Vigilancia Epidemiológica, la Red Centinela Sanitaria de la Comunidad Valenciana atenderá a las demandas de información puntual que realice la Red Nacional de Vigilancia Epidemiológica.

Artículo 10

Se tenderá a que la información sea recogida de forma habitual de manera que no figuren datos de carácter personal, es decir cualquier información concerniente a personas físicas identificadas o identificables. Cuando sea necesario realizar la recogida de datos de carácter personal, en virtud de los fines establecidos, se hará de acuerdo con lo establecido en los artículos 8.1 y 23 de la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad.

Artículo 11

En todos los niveles de funcionamiento de la Red Centinela Sanitaria se adoptarán las medidas necesarias para garantizar la seguridad de los datos; todos aquellos que en virtud de sus competencias tengan acceso a los mismos quedan sometidos al deber de confidencialidad.

Artículo 12

Los titulares de datos personales tratados en virtud de la presente disposición ejercerán sus derechos de acuerdo con lo establecido en el título II de la Ley Orgánica 5/1992, de 19 de octubre, de regulación del tratamiento automatizado de datos de carácter personal, así como en el artículo 10 de la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad.

DISPOSICIONES FINALES

Primera

Se faculta a la Dirección General de Salud Pública para dictar cuantas normas sean necesarias en desarrollo y ejecución de la presente disposición.

Segunda

La presente orden entrará en vigor el día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Valencia, 8 de abril de 1999

El conseller de Sanidad,
JOAQUÍN FARNÓS GAUCHÍA